

vedlés után, végre szárnyakat kap és nászünnepe a víz felett megtartja.

E lakodalmozó óriási tömeg röpködését túl a Dunán „eresztés”-nek mondják, mert a mindössze néhány óráig élő szárnyas rovar rövid életét csakis arra használja fel, hogy petéit a vízbe rakja, hogy faja ki ne pusztuljon. Evésről-ivásról itt szó sem lehet, mert a kifejlett állatnak satnya — arra nem alkalmas — szájrészei vannak.

A „márnabogár” név, mely valószínűleg a szárnyas alakra vonatkozik, nem olyan találó, a mennyiben bekapja a tiszavirágot nemcsak a márna, hanem azt hiszem minden halfaj egyaránt szívesen.

Egy ilyen felhőszerű gomolyban jelent meg június 10-ikén délután 6—8 óra között Keszthely környékén, a Zala folyó torkolata táján, a tiszavirág.

Tekintettel arra, hogy vidékünkön ennek a kérésznek megjelenése ezideig ismeretlen volt — feljegyzésre érdemesnek találtam, annyival is inkább, mert hazai előfordulása aránylag kevés helyről van az irodalomban megállapítva és mivel nemcsak nálunk, hanem azt hiszem az egész Dunántúl a nép ezt a rovar tiszavirág néven nem ismeri és nem tudja, hogy e növényi életet kifejező név egy rövid-életű állat hullatömegére vonatkozik.

Az eleven felhőből, mely a víz fölött mintegy 3—6 méternyi magasságban meglehetősen sebességgel vonult végig a folyó közepén, sűrűen egymásután hullottak alá az aranyárga testű, füstszínű szárnyú, hosszú kettős farksertéjű, 22—25 mm.-nyi, karesú rovarok és tetemük csakhamar vastag réteggel borította be a Zala vizét.

A tiszavirág különösen Déle Európában otthonos. Hogy mily nagy tömegben jelenik meg pl. a Krajnában, arra nézve felemlítem, hogy az a gazda, a ki a *Loc* folyóról tetemeikből csak 20 kocsival tudott összegyűjteni, hogy mint trágyát földjére kivigye — azt hiszi, hogy csak keveset gyűjthetett.

Hazánkban a tiszavirágnak, mely tömeges megjelenése és nagysága által is a közfigyelmet magára vonja, két faja él. Az egyik a *Palingenia longicauda*, mely legnagyobb mennyiségben nálunk a Tiszán, Szeged mellett szokott megjelenni júniusban; a másik pedig a *Palingenia virgo*, mely augusztusban a Sebes-Körösön, Nagyvárad közelében tűnik fel különösen legnagyobb számmal.

E nagyobbára fehérszínű, 3 farksertéjű kérészt, mely az igazi tiszavirágnál valamivel kisebb, a francziák „*augusztusi légynek*” vagy rövidítve „*Aust*”-nak nevezik, az elhalt rovarokat összegyűjtik, kevés agyaggal keverve golyóvá idomítják és csalinak használják.

A Szajna és a Marne halásza „*mannának*” hívják és azt mondják, hogy a manna bőségesen hullott az éjjel — ha tetemeik sűrűn borítják a víz felületét. A németek ezt a fajt „*Uferas*”-nak, azaz parti étel vagy eledelnek mondják és jogosan, mert tényleg sohasem jutnak a folyóvizek halai oly kényelmes, bő és könnyen emészthető vacsorához, mint ilyen alkalommal. De nemcsak a halak, hanem a halászok is várva várják a tiszavirágot, vagy parti féreg eresztését, — nálunk és a külföldön egyaránt — mert ilyenkor nemcsak ők jutnak könnyű szerrel óriási mennyiségű halhoz, hanem a partlakók közül is boldog boldogtalannak sikerül a halászata, bármily kezdetleges eszközzel is próbálja meg szerencséjét.

Dr. Vutskits György.

Állatjellemeik.

(Megfigyelések.)

Két kopóm van. Egy napon születtek, együtt nőttek fel. Testvérek. — Mindkettő szenvedélyes és kitarító hajtó. Ha az egyik valamit felver, a másik má ott van, mert a hajtás kettősben szép és összhangzó. Ha az egyik ked-

vetlen, a másik is az, ha nem eszik az egyik, a másik sem. Minden cselekvésük egy.

Ennyit bevezetésül.

Egy ízben a nőstény egy téli vadászat alkalmával az álla alatt jelentékeny vágott sebet kapott; hogy mi módon, nem tudom.

Minden kutya a maga orvosa.

Igen ám, de ez esetben nem lehetett, mert a sebhelyhez nem férhetett hozzá.

Mi történt?

Az, hogy a kan kopó vette az orvos szerepét. — Mi módon beszéltek össze, nem tudom, de a valóság az, hogy a nőstény leült, állat magasra fölemelte, a kan meg alája feküdt, nyelvével fölkanarította s mindennap tisztára nyalta a sebet. És így ment ez nap-nap után, míg végre a seb tiszta lett s a gyógyulás eredményesen befejeződött. — Ki tanította a kutyát erre?

A kutya okos állat. Nem pusztán ösztön, amit tesz. Számolni tud cselekedeteivel, ez pedig több az ösztönszerűségénél.

A kopó kutyám nyolcz kölyköt vetett, melyekből hármat meghagytam. Azonnal észrevette a hiányt, kereste a többi. A három kis kölyök közül valamelyiket elvettem, észrevette ezt is.

Érdekes, hogyan számol a kutya. Nem a lábujján, sem más módon. Megszagolja minden kölykét s ha egy jellemző szag hiányzik, úgy tudja, hogy valamelyik távol van, vagy elvettem.

A kölykök nőttek napról-napra, szépen fejlődtek. Az anya tudta a köteleességét. Mikor a fogak már alkalmatlanok s az emléket rágják, akkor az anya választ, nem egyszerre, hanem fokozatosan.

Azután szoktatja az ételhez.

Ennek is különös módja van némely kutyánál. Elmegy valamely megszokott helyre, mondjuk a mészárszékhöz, ott jóllakik. Ha begye volna, talán nyakig. Azután hazasiet gyorsan, majd kiadja, úgy mint a madár s gyönyörködik az apró jószágok falatozásában.

Ugyane kutya, amelyről szól az irás, megtette, hogy elrejtett néhány falatot. Félreeső helyre dugta el. Kapart kis gödröt, odatette a húst, vagy a csontot, azután betakarta. Megszagolta a helyet, nem érzik-e a húsnak szaga; úgy találta, igen.

Fordított egyet a dolgon, kivette, más helyre vitte; mindenütt ugyanarra a tapasztalatra jutott.

Belátta, hogy így nem jó. Gondolkodott, jól láttam, a falat eldugásán, sőt még panaszolt is; oka volt, mert az udvaron más kutya is van.

En nem segítettem rajta. Hadd lássam, tud-e ő magán. Tudott. Felment a padlásra. Ezt a helyet tartotta biztosnak; s mit gondolnak, mit csinált a kutyaész?

Elrejtette a falatot a mosórongyok közé. Ennek étel-szaga van, de utálatos, a kutya nem bántja, itt jó lesz. Később az eldugott étet fölkereste, előhozta s a fiait megetette.

Most így tesz mindig, mert a kutya következetes és okos állat.

Bod Péter.

Fehér nyuszt. Ritka példány került nem régen a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe. Egy fehér, illetőleg halvány sárgásszínű nyuszt, melynek csak a szeme és orrahegye fekete. *Temes-Békáson* lőtték nagy távolságból golyóval és *Koleszár János* plebános szívességéből került a tudomány csarnokába. Intézetünkben most tömetett ki és a legközelebbi számban be fogjuk mutatni fotografiáját is.

Bár csak sokan követnék ezt a példát és küldenék be a ritka zsákmányokat, hogy a megromlástól megóva, a tudomány, vagy akár saját hasznukra megmaradjanak.